

Dansk Sarkom Database: Færre patienter med fjernmetastaser

Andelen af sarkompatienter, der får fjernmetastaser inden for 5 år, er faldende og for 2021 opgjort til 17%. Faldet kan skyldes centralisering til to sarkomcentre og en forbedret multidisciplinær indsats.

Resultat fra årsrapporten, 1. januar – 31. december 2021

Dansk Sarkom Database fra

Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

Sarkom er en sjælden kræftform med omkring 350 nye tilfælde om året. Det er ligeledes en meget heterogen kræftform med knogle- og bløddeltumorer, der kan optræde alle steder i kroppen. Sarkom er fordelt på over 100 forskellige histologiske undertyper, hvilket gør at der for nogle undertyper ikke kun er tale om en sjælden kræft, men en ultrasjælden kræftform.

Derfor er det vigtigt med en centralisering af udredning og behandling. Dette foregår på de to sarkomcentre i København/Herlev og Aarhus. Her findes den nødvendige erfaring og ekspertise til at varetage en så sjælden og heterogen kræftform. Arbejdet med den nationale kvalitetsdatabase og de kliniske retningslinjer er afgørende for at synliggøre kvaliteten i behandlingen og sikre national konsensus. Indtastningsfladen for Dansk Sarkom Database er blevet revideret for netop at kunne inkludere flere sarkomundertyper og således gøre databasen relevant for flere specialer.

Behandlingen af sarkom er primært kirurgisk, eventuelt suppleret med strålebehandling og/eller kemoterapi afhængig af type, grad og lokalisation. De seneste år er andelen af patienter, som tilbydes præoperativ strålebehandling steget.

Indikatoren, som opgør fem-årsrisikoen for fjernmetastaser for patienter med bløddels- eller knogletumor, viser at denne er faldet over tid. Blandt patienter, som blev opereret i løbet af 2016, fik 31 ud af 187 konstateret fjernmetastaser inden for fem år, svarende til en andel på 17%. Andelen har været faldende de seneste otte år fra 27% for patienter opereret i 2009 (Figur 1). Faldet kan skyldes en forbedret multidisciplinær indsats, hvor kirurgi og strålebehandling i større grad blev anvendt og kombineret. Der bør dog også være opmærksomhed på, om faldet til dels kan forklares ved manglende registrering af fjernmetastaser, da Dansk Sarkom Database er en indtastningsdatabase.

I klinikken er der i øjeblikket stor fokus på personlig medicin og at tilbyde patienterne en mere individualiseret behandling. Det gælder for både patienter med lokaliseret sygdom og patienter med metastatisk sygdom. Dette gøres blandt andet gennem omfattende genetisk sekventering (NGS) af patienterne for at kunne give en målrettet behandling for specifikke genetiske forandringer, men også for at få en dybere forståelse af de molekylærbiologiske-mekanismer, der karakteriserer forskellige sarkomundertyper. Databasen støtter op om denne udvikling ved at

registrere andelen, som gensekventeres og ønsker at udvikle en indikator på dette område samt en indikator for undertypen af patienter med sarkom i mave-tarmsystemet.

Årsrapporten har været i kommentering hos alle regioner.

Hele rapporten kan læses på <https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/kraeft/sarkom/>

Forfattere: Ninna Aggerholm Pedersen, Michael Melchior Bendtsen, Claus Lindkær Jensen, Kim Predbjørn Krarup, Bodil Engelmann, Katja Maretty Kongstad, Luit Penninga, Kelvin Gam-Jensen, Anne Fredsted og Mette Lise Lousdal

Interessekonflikter: Ingen

Figur 1. Udviklingen over tid i andelen af patienter, der får konstateret fjernmetastaser indenfor 5 år, baseret på året for primærtumors operation (Indikator 5b, Årsrapport 2021)

